

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छ.संभाजीनगर
छत्रपती शिवाजी महाराज स्मारक समिती, संचालित

कला विज्ञान व वाणिज्य निवासी महाविद्यालय
ता. सोयगांव जि. छत्रपती संभाजीनगर

मा. छा. रावसाहेब पाटील दानवे (अध्यक्ष)
मा. सी. निमलाबाई रावसाहेब पा. दानवे (सचिव)
मा. आ. संतोष रावसाहेब पा. दानवे (भारतदार जागरण विधानसभा)

BA, Bcom, Bsc First Year विद्यार्थ्यांसाठी १५ जून २०२६ पासून प्रवेश सुरु

श्री. विजय देसाई : 9403251705

दैनिक अचूक वेध, अचूक बातमी

अक्षराज

संपूर्ण महाराष्ट्रातून एकाच वेळी प्रसिद्ध Email : newsaksharaj2021@gmail.com

यश हे नशिवावर नाही,
तर आपल्या विचारांवर आणि कर्मांवर अवलंबून असतं.

स्वप्न तीच साकार होताच,
ज्यासाठी आपण दररोज थोडे थोडे प्रयत्न करत राहतो.

स्वतःवर विश्वास ठेवा,
मेहनत करा आणि कधीही हार मानू नका.
यश नक्कीच तुमच्या पावलांशी असेल!

वर्ष : ०५ अंक : २९३, पाने : ०४, किंमत : ०३ रुपये बुलडाणा, गुरुवार, दि. ०४ जून २०२६ संपादक : विनोद कैलास गोरे RNI NO. : MAHMAR/2022/82056

पावसाचा पॅटर्न बदलणार, दुष्काळ अन् उष्णतेची लाट!

हवामान संघटनेची चिंताजनक भविष्यवाणी

अक्षराज : वृत्तसंकलन
दि. ०३, मुंबई : देशभरात यंदा उष्णतेच्या लाटेने नागरिकांना हैराण केल्याचं पाहायला मिळालं. मान्सूनच्या आगमनादेखील विलंब झाल्याने उष्णतेने होरपळलेल्या नागरिकांना दिलासा मिळण्यास आणखी काही दिवस वाट पाहावी लागणार आहे. मान्सूनचे आगमन लांबणीवर पडल्याने शेतकरी चिंतेत असतानाच जागतिक हवामान संघटनेकडून चिंता वाढवणारी माहिती देण्यात आली आहे. जगाभरात वातावरण बदलामुळे मोठं संकट निर्माण झालं असून अल निनोच्या सक्रियतेबाबत वैज्ञानिकांकडून गंभीर इशारा देण्यात आला आहे.

रॉयटर्सच्या वृत्तानुसार, अल निनोचा प्रभाव वेगाने वाढण्याची शक्यता असून परिणामी मान्सून पॅटर्न बदलणार आहे.

जून ते ऑगस्ट या कालावधीत अल निनोचा प्रभाव तयार होण्याची शक्यता ८० टक्क्यांपर्यंत असून नोव्हेंबर महिन्यापर्यंत अल निनोचा प्रभाव पाहायला मिळू शकतो. वातावरणीय बदलामुळे अल निनोचा परिणाम अधिकच तीव्रतेने जाणवण्याची शक्यता आहे. यामुळे काही भागांमध्ये दुष्काळ, उष्णतेची लाट तर काही ठिकाणी अतिवृष्टी आणि पुराचा सामना करावा लागू शकतो.

अल निनो म्हणजे नक्की काय ?
जनसामान्यांच्या जीवनावर थेट परिणाम करणारा अल निनो हा दर दोन ते सात वर्षांनी तयार होणारा वातावरणाचा पॅटर्न आहे. या स्थितीत प्रशांत महासागराचे पाणी गरम होते, ज्यामुळे जागतिक तापमान वाढते आणि पावसाचा पॅटर्नही बदलून जातो.

शास्त्रज्ञांनी केलेल्या दाव्यानुसार, पृथ्वीचे तापमान अलीकडच्या काळात १.३ अंश सेल्सिअसने वाढलं असून यामुळे अल निनोचा प्रभाव आणखी तीव्र होण्याची शक्यता आहे. अल निनो आणि तापमानवाढीमुळे उष्णतेची लाट, दुष्काळ, अतिवृष्टी आणि जंगलांमध्ये आग लागण्याच्या घटनांमध्ये वाढ होण्याचा धोका आहे.

दरम्यान, यंदा अल निनोचा प्रभाव मान्सूनच्या आगमनावर झालेला असतानाच पुढील वर्षी आणखी विदारक परिणाम पाहायला मिळू शकतात. २०२७ हे आतापर्यंतच सर्वांत उष्णतेचं वर्ष ठरण्याची शक्यता जागतिक हवामान संघटनेकडून वर्तवण्यात आली आहे.

सोयगावच्या जुन्या बाजार चौकात भला मोठा अजगर

अक्षराज : पुनम परदेशी
दि. ०३, छ.सोयगाव (संभाजीनगर)
: शहरातील जुन्या बाजार चौकात व परिसरात राहणारे अतुल भोई यांच्या घरात भला मोठा अजगर आढळून आल्याने परिसरात एकच खळबळ उडाली. रात्री उशिरा घरात अचानक अजगर दिसताच कुटुंबीयांमध्ये भीतीचे वातावरण निर्माण झाले. घटनेची माहिती मिळताच कुटुंबीयांनी शेंदुर्णी येथील सर्पमित्र कृष्ण धनगर यांच्याशी संपर्क साधला. रात्री सुमारे साडे अकराच्या सुमारास फोनवरून माहिती मिळाल्यानंतर कृष्ण धनगर यांनी तत्काळ सोयगावकडे धाव घेतली. अवघ्या काही वेळात घटनास्थळी पोहोचून त्यांनी अत्यंत सावधगिरीने आणि कांशल्याने अजगराला पकडले. अजगराला कोणतीही इजा न होता सुरक्षितपणे पकडल्यानंतर त्याला त्याच्या नैसर्गिक अधिवासात, जंगल परिसरात सोडण्यात आले. सर्पमित्राच्या तत्परतेमुळे संभाव्य धोका टळल्याने परिसरातील नागरिकांनी सुटकेचा निश्वास सोडला.

या प्रसंगी नागरिकांनी सर्पमित्र कृष्ण धनगर यांच्या धाडसी आणि समाजोपयोगी कार्याचे कौतुक केले. वेळेवर मिळालेल्या मदतीमुळे मोठा अनर्थ टळल्याची भावना नागरिकांनी व्यक्त केली.

चिचोलीत २० वर्ष जुनी पाण्याची टाकी बनली मृत्यूचा सापळा!

चिचोली वार्ड क्र. १ येथील पाणी पुरवठ्याची टाकी जुनी व जीर्ण झाली आहे वेळेत देखभाल-दुरुस्ती न झाल्यामुळे टाकीची सुरक्षितता आणि पाणीपुरवठ्यावर परिणाम होत आहे. या संदर्भात आवश्यक असलेल्या जॅकेटिंग, रेलिंग, पेंटिंग आणि नवीन स्पायरल स्टेअरकेस उभारणीच्या कामाबाबत ४ फेब्रुवारी २०२६ रोजीच गटविकास अधिकारी सावनेर यांना पत्राद्वारे सविस्तर कळवले आहे. तसेच संबंधित विभाग व महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणालाही याबाबतची माहिती देण्यात आली आहे.

- पंकज दांगट, ग्रामपंचायत अधिकारी, चिचोली

चिचोली ग्रामपंचायत प्रशासनाचे हेतुपुरस्सर दुर्लक्ष होत असून संबंधित प्रशासन कुंभकर्णी झोपेत असल्याचा आरोप चिचोली वार्ड क्रमांक १ परिसरातील नागरिकांनी केला आहे. चिचोली वार्ड क्रमांक १ परिसरात वर्ष २००५-२००६ मध्ये १ लाख ७० हजार लिटर क्षमतेच्या या पिण्याच्या पाण्याच्या टाकीचे बांधकाम करण्यात आले होते. या बांधकामाला आता जवळपास २० वर्षे पूर्ण झाली आहेत. काळाच्या ओघात आणि योग्य देखभाली अभावी या टाकीची अवस्था कमालीची खालावली आहे.

सदर टाकीच्या माध्यमातून

- कॉलम आणि जिज्याला पडल्या प्रचंड भेगा...
- ग्रामपंचायत प्रशासनाचे हेतुपुरस्सर दुर्लक्ष...
- संबंधित विभाग कुंभकर्णी झोपेत...

नागरिकांचा संतप्त सवाल : दुर्घटना घडल्यावर जाग येणार का ?
चिचोली ग्रामपंचायत येथे कार्यरत ग्रामपंचायत अधिकाऱ्यांनी ४ फेब्रुवारी २०२६ रोजीच वरिष्ठाना कळवले असल्याचे सांगून आपली जबाबदारी झटकली असली तरी प्रत्यक्षात जमिनीवर अजूनही कोणतीही हालचाल झालेली नाही. पत्रव्यवहार आणि कागदी घोड्यांमध्ये प्रशासन व्यस्त असताना या परिसरात राहणाऱ्या शेकडो नागरिकांच्या जीवाला मात्र थेट धोका निर्माण झाला आहे. एखादी मोठी दुर्घटना घडून जीवित हानी झाल्यावरच या कुंभकर्णी झोपेत असलेल्या प्रशासनाला जाग होणार का? असा संतप्त सवाल चिचोली वार्ड क्रमांक १ प्रासारातील नागरिक विचारत आहेत.

परिसरातील सुमारे अडीच ते तीन हजार नागरिकांना पाणीपुरवठा केला जातो. विशेष म्हणजे या पाण्याच्या टाकीच्या अगदी अवतीभवती नागरिकांची वस्ती असून लोकांची घरे आहेत. अपघात किंवा घटना सांगून येत नाही या भीतीने परिसरातील नागरिक रोज मृत्यूच्या छायेत वावरत आहेत. केव्हाही मोठा अनर्थ ओढवू शकतो अशी भीती प्रत्यक्षदर्शींनी व्यक्त केली आहे.

सूत्रांकडून मिळालेल्या

'एमडी' चा मोठा साठा जप्त ! नागपूरचा तस्कर चंद्रपूर एलसीबीच्या जाळ्यात

अक्षराज : वसंत वडस्कर
दि. ०३, चंद्रपूर : चंद्रपूर जिल्ह्यात अंमली पदार्थाविरोधात सुरू असलेल्या मोहिमेला मोठे यश मिळाले असून, स्थानिक गुन्हे शाखेने (एलसीबी) भद्रावती हद्दीत धडक कारवाई करत तब्बल १६८.९४ ग्रॅम एम.डी. (मेफेड्रोन) ड्रग्सह कार जप्त केली आहे. या कारवाईत नागपूर येथील एका तस्कराला अटक करण्यात आली असून, एकूण ₹१४,१९,०००/- रूपांचा मुद्दामाल हस्तगत करण्यात आला आहे.

पोलीस अधीक्षक आयुष नोपानी यांच्या मार्गदर्शनाखाली जिल्ह्यात अवैध धंदे, विशेषतः अंमली पदार्थ तस्करी रोखण्यासाठी विशेष मोहीम राबविण्यात येत आहे. याच पार्श्वभूमीवर ०२ जून रोजी स्थानिक गुन्हे शाखेच्या पथकाला खात्रीशीर माहिती मिळाली की, नागपूर येथील अब्दुल सिराज अब्दुल गफ्फार हा मोठ्या प्रमाणात एम.डी. ड्रग घेऊन भद्रावतीकडे येणार आहे. माहिती मिळताच पोलीस निरीक्षक अमोल काचोरे यांच्या नेतृत्वाखाली पथकाने तत्काळ कारवाईची रणनीती आखली. कायदेशीर पुराव्यांना पूर्ण करून नागपूर-भद्रावती मार्गावरील जमघट हॉटेल परिसरात सापळा रचण्यात आला.

०३ जून रोजी पहाटे ००:३५ वाजताच्या सुमारास संशयित पांढऱ्या रंगाची होंडा अमेझ कार घटनास्थळी पोहोचताच पोलीसांनी तात्काळ नाकेबंदी करून वाहन ताब्यात घेतले. चालकाची चौकशी केली असता त्याने आपली ओळख अब्दुल सिराज अब्दुल गफ्फार (वय ४०, रा. तुळडोजी चौक, नागपूर) अशी सांगितली. यानंतर राजपत्रित अधिकारी यांच्या उपस्थितीत वाहनाची व आरोपीची झडती घेण्यात आली असता, त्याच्या ताब्यातून १६८.९४ ग्रॅम एम.डी. ड्रग पावडर (अंदाजे किंमत ₹८,५०,०००/-) आढळून आली. तसेच तस्करासाठी वापरण्यात आलेली होंडा अमेझ कारही जप्त करण्यात आली. एकूण जमीची किंमत ₹१४,१९,०००/- इतकी आहे. या प्रकरणी भद्रावती पोलीस स्टेशनमध्ये आरोपीविरुद्ध एन.डी.पी.एस. कायद्यांतर्गत कलम ८(क), २२(क) व २९ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला असून पुढील तपास सुरू आहे.

कारवाईत सहभागी अधिकारी व कर्मचारी :
पोलीस निरीक्षक अमोल काचोरे यांच्या नेतृत्वाखाली विनोद भुरले, सुनील गौरकार, सुभाष गोहोकार, सतीश अवथरे, रजनीकांत पुडुवार, दीपक डोंगरे, इम्रान खान, हिरालाल गुप्ता, किशोर वाकाटे, शशांक बदायकर आदींचा सहभाग होता.

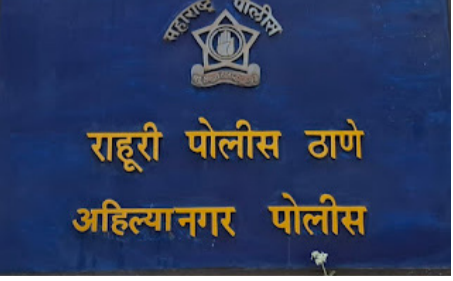
एकूण पाहता, चंद्रपूर पोलीसांनी अंमली पदार्थाविरोधात आक्रमक भूमिका घेतल्याचे या कारवाईतून स्पष्ट झाले असून, जिल्ह्यातील ड्रग नेटवर्कवर मोठा आघात झाल्याची चर्चा आहे.

दारुबंदी आदेश मोडणाऱ्यांवर राहुरी पोलिसांचा दणका; जामीनदारांच्या ७/१२ वर १ लाखांचा बोजा

अक्षराज : प्रमोद डफळ
दि. ०३, राहुरी : राहुरी पोलीस स्टेशन हद्दीत अवैध दारू विक्रीला आळा घालण्यासाठी सुरू असलेल्या विशेष मोहिमेअंतर्गत राहुरी पोलिसांनी महत्त्वपूर्ण कारवाई केली आहे. दारूबंदी कायद्याचे वारंवार उल्लंघन करणाऱ्या १० अवैध दारू विक्रेत्यांनी दिलेल्या बाँडच्या अटींचा भंग केल्याने त्यांच्या जामीनदारांच्या ७/१२ उताऱ्यावर प्रत्येकी १ लाख रुपयांचा बोजा चढविण्यात आला आहे.

पोलीस प्रशासनाकडून मिळालेल्या माहितीनुसार, सन २०२५ व जानेवारी ते मे २०२६ या कालावधीत राहुरी पोलीस स्टेशन हद्दीत अवैध दारू विक्रीसंदर्भात एकूण ३७५ गुन्हे दाखल करण्यात आले होते. यापैकी तीनपेक्षा अधिक गुन्हे दाखल असलेल्या १५५ अवैध दारू विक्रेत्यांविरोधात महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियमाच्या कलम ९३ अन्वये प्रस्ताव पाठवून प्रत्येकी १ लाख रुपयांचे बाँड घेण्यात आले होते.

मात्र, बाँड दिल्यानंतरही १० विक्रेत्यांनी पुन्हा अवैध दारू विक्री करून बाँडच्या अटींचे उल्लंघन केले. याची गंभीर दखल घेत माननीय प्रांताधिकारी, श्रीरामपूर यांनी

संबंधित विक्रेत्यांना प्रत्येकी १ लाख रुपये दंड भरण्याचे आदेश दिले होते. मात्र आरोपींनी दंडाची रक्कम न भरल्याने कायदेशीर प्रक्रियेनुसार त्यांच्या जामीनदारांच्या मालम तेच्या ७/१२ उताऱ्यावर शासनाच्या वसुलीचा बोजा नोंदविण्यात आला आहे. कारवाई झालेल्या अवैध दारू विक्रेत्यांमध्ये कैलास रामचंद्र कुसमुडे (वांबोरी), मोहन भागवत बोरोडे (कुरणवाडी), दिलीप अंबादास कुसमुडे (वांबोरी), काशिनाथ अंबादास चव्हाण (तांदुळवाडी), दीपक मधुकर पडयलमल (सत्रळ), नितीन साहेबराव मुंतेडे (चिंचाळे), नवनाथ जोतिराम वाघ (राहुरी),

जनार्दन रंगनाथ पवार (मानोरी), माणिक चंद्रभान पवार (वळण) व अशोक सूर्यभान गुंजाळ (देवळाली प्रवरा) यांचा समावेश आहे.

याबाबत राहुरी पोलिसांनी नागरिकांना आवाहन केले असून, कोणत्याही आरोपीस जामीन देताना तो संबंधित नियम व अटींचे पालन करेल याची खात्री करूनच जामीनदार व्हावे. अन्यथा आरोपीकडून अटींचे उल्लंघन झाल्यास जामीनदारांच्या मालमतेवर शासनाच्या वसुलीचा बोजा चढविण्यात येऊ शकतो, असा इशाराही देण्यात आला आहे.

सदर कारवाई जिल्हा पोलीस अधीक्षक मुम्मका सुदर्शन, अप्पर पोलीस अधीक्षक सोमनाथ वाकचौरे आणि उपविभागीय पोलीस अधिकारी जयदत्त भवर यांच्या मार्गदर्शनाखाली पोलीस निरीक्षक टेंगे यांच्या नेतृत्वात करण्यात आली. या कारवाईचा पाठपुरावा पोलीस उपनिरीक्षक गणेश वाघमारे, समाधान फडोळ, राजेंद्र जाधव तसेच पोलीस अंमलदार सूरज गायकवाड, राहुल यादव, गणेश मैड, सचिन कोळी व वृषाली कुसळकर यांनी केला.

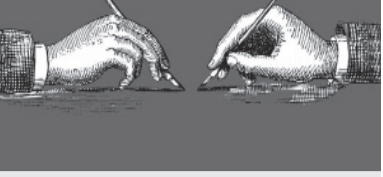
दुचाकींच्या समोरासमोरील धडकेत एकाचा मृत्यू

अक्षराज : वसंत वडस्कर
दि. ०३, गोंडपिंपरी (चंद्रपूर)
: अहरी - चंद्रपूर राष्ट्रीय महामार्गावरील धानापूर फाट्याजवळ मंगळवारी दि. २ जुनला सकाळी १० वाजताच्या सुमारास दोन दुचाकींची समोरासमोर भीषण धडक झाली. धडकेत एका दुचाकीस्वाराचा जागीच मृत्यू झाला, तर अन्य तिघेजण गंभीर जखमी झाले आहेत. रोशन वसंत लोहट (३४, रा. चारगाव, चेक ता. नागभीड) असे मृतकाचे नाव आहे. जखमींना जिल्हा सामान्य रुग्णालयात हलविण्यात आले आहे.

चारगाव येथील रोशन लोहट हे करंजी येथील त्यांच्या सासुरवाडीला आले होते. मंगळवारी सकाळी ते त्यांचे मित्र चुडामणी माधव मडावी व खुशाल मडावी यांच्यासह दुचाकीने (एमएच-३४ एसी-३३२५) गोंडपिंपरीकडे जात होते. दरम्यान, धानापूर फाट्याजवळ समोरून येणाऱ्या राम विजय मराठे (रा. गोंडपिंपरी) यांच्या दुचाकीशी समोरासमोर जोरदार धडक झाली. या धडकेत रोशन लोहट यांचा घटनास्थळीच मृत्यू झाला, तर इतर तिघे जण गंभीर जखमी झाले. माहिती मिळताच पोलीस निरीक्षक रमेश हत्तीगोटे यांच्या मार्गदर्शनात सुरजागडचे पेट्रोलिंग अधिकारी प्रदीप येळुरे, सहायक फौजदार देवाजी निखाडे, पोलीस कर्मचारी सचिन झाडे व प्रवीण कडुकर यांनी रुग्णवाहिका बोलवून जखमींना चंद्रपूरला हलविले.

संपादकीय

मणिपूरचे खरे दुखणे

सध्या ईशान्य भारत व पूर्वेकडील राज्यांची जोरदार चर्चा सुरू आहे ती तेथील अमली पदार्थांच्या तस्करीमुळे. आसाम, त्रिपुरा, मणिपूर येथे कोट्यवधी रुपयांचे अमली पदार्थ जप्त केल्याच्या बातम्या येत आहेत. त्यावर उपाय म्हणून केंद्रीय गृहमंत्र्यांनी, 'देशातून माओवादाचा जसा बीमोड केला, तसा सन २०४७पर्यंत अमली पदार्थांचा व्यापार व तस्करीचा बीमोड केला जाईल,' अशी घोषणा केली आहे. परंतु, मुळात अमली पदार्थांची ही समस्या कशी निर्माण झाली आहे, त्याचे आजचे स्वरूप किती खोलवर रुजलेले आहे, हे जोपर्यंत समजून घेतले जात नाही तोपर्यंत त्यावर उपाय योजणे कठीण आहे. अमली पदार्थ व्यापार, त्यांची तस्करी या समस्येची पाळेमुळे वसाहतवादी इतिहास, वांशिक संघर्ष, आणि सीमावर्ती प्रदेशाचा भूगोल यांत सापडतात. त्यांचा अमली पदार्थांच्या व्यापाराशी आणि त्यातून निर्माण झालेला दहशतवाद, हिंसाचार या सर्वांशी जवळचा संबंध आहे. आज मणिपूरचा संघर्ष वावर जरी अल्पसंख्यांक- बहुसंख्यांक, आतले- बाहेरचे किंवा हिंदू- ख्रिश्चन यातून सुरू असल्याचे दाखवले जात असले तरी त्यामागे प्रत्यक्ष वेगळेच कारण आहे. प्रशासकीय सोयीसाठी ब्रिटिशांनी पश्चिम बंगालमधून आसाम वेगळे केले. आसाममधून नंतर मेघालय, अरुणाचल प्रदेश, नागालँड, मिझोरम निर्माण झाले. त्रिपुरा आणि मणिपूर ही आधीपासून स्वतंत्र राज्ये होती. यातील बहुतेक राज्ये आदिवासीबहुल आहेत. ईशान्येकडील राज्यांची भौगोलिक रचना बघता तिथे सगळे इंग्लंडचे मूळ रहिवासी आहेत. त्यांची स्वतःची अशी स्वतंत्र ओळख आहे. पण या सर्व राज्यांना जगण्यासाठी स्वतःशी आणि इतरांशी सतत संघर्ष करावा लागतो आहे. मग तो आर्थिक असो, सामाजिक-सांस्कृतिक असो, धार्मिक असो की भू-राजकीय. या सर्व राज्यांच्या सीमा आंतरराष्ट्रीय सीमांशी जोडलेल्या आहेत. या आंतरराष्ट्रीय सीमाही अशांतच आहेत. याचाच फायदा आज वेगवेगळ्या पातळ्यांवर घेतला जात आहे. सीमावर्ती भागातले लोक हे परस्परांशी इतके जोडलेले आहेत की जगण्याचे प्रश्न सोडवताना रोज आंतरराष्ट्रीय सीमा ओलांडणे अगदी सहज घडते. पण याचाच फायदा राजकारणी, कट्टरतवादी घेतात. ते दीर्घकाळ आपल्याच देशात राहणाऱ्यांना घुसखोर, दहशतवादी, निर्वासित ठरवून त्यांच्या विरुद्ध कारवाईची मागणी लावून धरत आहेत. याचाच फायदा देशांतर्गत व आंतरराष्ट्रीय पातळीवरील अमली पदार्थांचा व्यापार व तस्करी करणारे घेत आहेत. आपल्याकडच्या वाढत्या कट्टरतावादांमुळे अनेकांचे रोजगार गेले आहेत. सततची अस्थिरता, भीती, दबावाचे राजकारण यामुळे अस्वस्थता आहे. असमतोल विकासांमुळे काही भागांत सर्व सुविधा सहजपणे उपलब्ध आहेत, तर काही भागात त्यांचा अभाव दिसतो. आज ईशान्येकडील या सर्व राज्यांमध्ये संघर्षाचे वावरचे कारण वेगळे दाखवले जाते आहे; पण छुपे कारण वेगळे आहे. आपण मणिपूरच्या उदाहरणावरून हे जाणून घेऊ शकतो. मणिपूरमधील संघर्ष हा सकारणुरस्कृत आहे, असे अनेक अभ्यासक, पोलिस अधीक्षक पदावरून निवृत्त झालेले, प्रशासनातील अधिकारी, पत्रकार अशा अनेकांचे मत आहे. मातेई-कुकींमध्ये परस्पर अविश्वास निर्माण केला गेला. बंडखोरांना हाताशी धरून पहाडी भागातल्या कुकी- झो यांच्याविरुद्ध इंफाळमध्ये एक मोठा मोर्चा काढून त्यामध्ये पहाडी समुदायांना घुसखोर, बेकायदा अफूची शेती करणारे, मादक पदार्थांची तस्करी करणारे, बेकायदा निर्वासित ठरवून त्यांच्या विरोधी कठोर कारवाई करण्याची भूमिका मांडली गेली. हे सारे सरकारच्या मान्यतेने सुरू होते. माजी विशेष सहाय्यक पोलिस अधीक्षक थॉमस मीन थान्जाओजम यांनी 'न्यू द टूथ ला दिलेल्या मुलाखतीत मांडलेली भूमिका मणिपूरमधील हिंसाचारावर व राज्य सरकारच्या भूमिकेवर प्रकाश टाकते. अमली पदार्थांची तस्करी करणाऱ्यांना राज्य सरकार कसे वाचवते आहे, हे त्यांनी स्पष्टपणे दाखवले. त्या स्वतः अतिशय धडाडीच्या अधिकारी म्हणून प्रसिद्ध होत्या. अमली पदार्थ व्यापार व तस्करीला आळा घालण्याचे काम केल्यामुळे त्यांचा सरकारकडून मोठा गौरवही झाला. पण एका कारवाईत त्यांनी सरकारमधीलच वरिष्ठ पदावरील व्यक्तीच्या नातेवाईकावर कडक कारवाई केल्यावर त्यांना अतिशय अपमानास्पद पद्धतीने राजीनामा देण्यास भाग पाडण्यात आले.

माजी विशेष पोलिस अधीक्षक आणि नाकॉटिक्स व सीमा सुरक्षा अधिकारी यांनी स्पष्टपणे मांडले, की सरकारने आत्तापर्यंत अमली पदार्थ निर्मिती, व्यापार, तस्करी याविरुद्ध कधीही थेट मोहीम उघडली नाही. उलट राज्य व केंद्र सरकारमधले लोकप्रतिनिधी या सर्व व्यवहारात सहभागी असल्याने ते या व्यवहारांना संरक्षण देतात, त्यांचे आश्रयदाते बनतात. मणिपूरमधल्या सध्याच्या हिंसाचाराला अमली पदार्थांचा व्यवहार करणारे माफिया जबाबदार आहेत. म्यानमार आणि मणिपूरला जोडणारे सहा राष्ट्रीय महामार्ग आहेत. मणिपूरची सीमा म्यानमार देशाला लागून आहे. म्यानमार हा जगातील सर्वांत मोठ्या बेकायदा अमली पदार्थ उत्पादक क्षेत्रांपैकी एक आहे. म्यानमारमधून मणिपूरच्या खुल्या सीमेवर मोठ्या प्रमाणावर हेरोईन आणि याबा यांसारख्या अमली गोळ्यांची भारतात तस्करी केली जाते. सीमेवर असलेली सुरक्षा भेदून सहजपणे अमली पदार्थांचा व्यवहार चालतो. नाकॉटिक्स नियंत्रण बोर्ड अतिशय कुचकामी आहे. या ठिकाणी काम करणाऱ्या अधिकाऱ्यांना सरकारच्या दबावाखाली काम करावे लागते.

- डॉ. नीता साने

विनोद सम्राट ; पद्मश्री अशोक सराफ

मराठी चित्रपट सृष्टीतील ज्येष्ठ विनोदी अभिनेते, विनोद सम्राट, चित्रपट सृष्टीचे मामा, पद्मश्री अशोक सराफ यांचा आज ७९ वा वाढदिवस. विनोदाचा हा सम्राट बघता बघता ७९ वर्षांचा झाला यावर रसिकांचा विश्वास बसणे कठीण असले तरी ते सत्य आहे. अशोक सराफ यांचा जन्म ४ जून १९४७ रोजी मुंबईत झाला. मूळचे बेळगावचे असणारे अशोक सराफ यांचे बालपण मुंबईतील चिखलवाडी भागात गेले. त्यांचे शिक्षण मुंबईतील डि. जि. टी विद्यालयात झाले. लहानपणापासूनच त्यांना अभिनयाची आवड होती. वयाच्या अठराव्या वर्षी त्यांनी ययाती आणि देवयानी या नाटकात विदुषकाची भूमिका साकारली होती. दादा कोंडके यांच्या पांडू हवालदार या चित्रपटाद्वारे त्यांनी चित्रपट सृष्टीत प्रवेश केला. या चित्रपटातील त्यांनी साकारलेली इरसाल हवालदाराची भूमिका खूप गाजली. दादा कोंडके यांच्याच राम राम गंगाराम या चित्रपटात त्यांनी म्हमद्या खाटीक ही भूमिका साकारली. कारकिर्दीच्या सुरवातीलाच केलेल्या विनोदी भूमिका लोकप्रिय ठरल्याने त्यांना विनोदी भूमिका मिळत गेल्या आणि त्यांनीही त्या भूमिकांना न्याय देऊन प्रेक्षकांना खळखळून हसवले. ८० च्या दशकात लक्ष्मीकांत बेर्डे यांच्या समवेत त्यांची जोडी जमली. पडद्यावरील अशोक सराफ आणि लक्षा या जोडीने मराठी चित्रपटसृष्टि अक्षरशः धुमाकूळ घातला. या दोघांनी एकत्र अभिनय केलेल्या अशी ही बनवाबनवी, धुमधडाका, दे दणादण यासारख्या चित्रपटांनी धमाल उडवून दिली. सचिन आणि महेश कोठारे या दिग्दर्शकांनी दिग्दर्शित केलेले व

अशोक सराफ यांनी अभिनय केलेले नवरी मिळे नवऱ्याला, आत्मविश्वास, गंमत जंमत, आयत्या घरात घोरोबा शुभ मंगल सावधान, आई नंबर वन, एक शेर दुसरी सव्वाशेर, नवरा पावशेर, नवसाचा नवरा, आयडीयाची कल्पना हे चित्रपट देखील लोकप्रिय झाले. अशोक सराफ यांनी केवळ विनोदी भूमिका केल्या असे नाही तर काही गंभीर भूमिका देखील केल्या. वजीर चित्रपटात त्यांनी साकारलेला गंभीर राजकारणी भाव खाऊन गेला तर चौकट राजा चित्रपटातील त्यांनी साकारलेली सहृदय व्यक्तीची भूमिका लोकांच्या मनात घर करून गेली. अशोक सराफ यांनी अभिनय केलेले आई नंबर वन, आत्मविश्वास, नवरी मिळे नवऱ्याला, धुमधडाका, गंमत जंमत, माझा पती करोडपती, दे दणादण, एक डाव भुताचा, भुताचा भाऊ, शेजारी शेजारी, एक उनाड दिवस, अफलातून, गोंधळात गोंधळ, अशी ही बनवाबनवी, सगळीकडे बोंबाबोंब, आयत्या घरात घोरोबा, कुंकू, घनचक्र, वजीर, एकापेक्षा एक, अनपेक्षित, चंगू मंगू, शुभमंगल सावधान, आम

च्या सारखे आम्हीच, बाळाचे बाप ब्रह्मचारी, प्रेम करूया खुल्लम खुल्ला, गोष्ट धमाल नाम्याची, पांडू हवालदार, राम राम गंगाराम, कळत नकळत, अरे संसार संसार, आपली माणसं, एक डाव धोबीपछाड, आयडीयाची कल्पना, साडे माडे तीन हे त्यांनी अभिनय केलेले चित्रपट विशेष गाजले. त्यांनी केवळ मराठीच नाही तर हिंदी चित्रपटातही काम केले. करण अर्जुन, कुछ तुम कहो कुछ हम कहे, बडे घर की बेटी, बेटी नंबर वन, कोयला, गुप्त, संगदिल सनम, प्यार किया तो डरना क्या?, जोरू का गुलाम, खूबसुरत, यस बाँस, सिंघम या हिंदी चित्रपटात त्यांनी केलेल्या भूमिका विशेष लक्षात राहण्यासारख्या आहेत. हम पांच, टना टन टन, डोन्ट वरी, हो जायेगा, छोटी बडी बाते यासारख्या काही टीव्ही मालिका देखील त्यांनी केल्या. त्यांनी भूमिका केलेले हमीदा बाईची कोठी, अनधिकृत मनोमिलन, हे राम, कार्डिओग्राम, सारखं छातीत दुखतं ही नाटकेही खूप गाजली. चित्रपट, टीव्ही, रंगमंच अशा तिन्ही माध्यमातून त्यांनी आपल्या अभिनयाची मुशाफिरी केली. आपल्या कारकिर्दीत त्यांनी २०० हून अधिक चित्रपटात भूमिका केल्या. रंजना, उमा भेंडे, प्रेमा किरण, निवेदिता जोशी, वर्षा उसगावकर, अश्विनी भावे, अलका कुबल, प्रिया बेर्डे, किशोरी शहाणे या आणि अशा अनेक अभिनेत्रींसोबत त्यांनी भूमिका केल्या. विशेष म्हणजे या सर्व अभिनेत्री त्यांना सेटवर मामा म्हणत. आज तर ते संपूर्ण चित्रपट सृष्टीचे मामा झाले आहेत. आज त्यांना अशोक मामा याच नावानेच ओळखले जाते. अशोक सराफ यांना अशोक मामा हे नाव कसे पडले हे

पाहणे देखील रंजक आहे. एका चित्रपटाच्या सेटवर प्रकाश शिंदे नावाच्या कॅमेरामन सोबत त्यांची मुलगी येत असत. सेटवर आली की ती विचारत असे, हे कोण ? त्या कॅमेरामनने सांगितले हे अशोक सराफ पण तू यांना मामा म्हणायचे. त्या मुलीसोबत सेटवरील सर्वजण त्यांना मामा म्हणू लागले पुढे हेच नाव रुढ झाले आणि अशोक सराफचे अशोक मामा बनले. अशोक सराफ यांना म गीलवर्षी पद्मश्री पुरस्काराने गौरविण्यात आले. भारताच्या राष्ट्रपती श्रीमती द्रौपदी मुर्मु यांनी त्यांना हा मानाचा पुरस्कार प्रदान केला. अशोक मामांना पद्मश्री पुरस्कार मिळाल्यावर संपूर्ण म हाराष्ट्रात आनंदोत्सव साजरा करण्यात आला होता. जगभरातील मराठी माणसांनी त्यांना पद्मश्री मिळाल्याबद्दल शुभेच्छा दिल्या होत्या. अशोक मामांना अभिनयासाठी मिळालेला हा पहिला पुरस्कार नाही. याआधीही त्यांच्या अभिनयासाठी त्यांना अनेक पुरस्कार मिळाले आहेत. मात्र ते नेहमी म्हणतात की प्रेक्षकांच्या मनात मी स्थान निर्माण करू शकलो हाच माझ्यासाठी सर्वोत्तम पुरस्कार आहे आणि ते सत्यही आहे. अशोक सराफ यांच्यावर मराठी प्रेक्षकांनी जितके प्रेम केले तितके कोणत्याच अभिनेत्यावर केले नसेल. जवळपास पाच दशके आपल्या अभिनयाने प्रेक्षकांच्या मनात आढळ स्थान निर्माण करून प्रेक्षकांना खळखळून हसवणाऱ्या या विनोदाच्या अभिनय सम्राटाला ७९ व्या वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा! परमेश्वर त्यांना उदंड आयुष्य देवो हीच परमेश्वर चरणी प्रार्थना!! वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा अशोक मामा!!!

- श्याम ठाणेदार
दौंड जिल्हा पुणे
९९२२५४६२९५

ताटातील एका घासाने विचारायला भाग पाडलेला प्रश्न!

आपण दररोज जेवतो. ताटातील अन्न खातो. चव, पोषणमूल्य आणि किंमतीबद्दल बोलतो. पण आपल्या ताटात आलेल्या त्या एका घासामागे किती मोठी कथा दडलेली असते, याचा विचार आपण किती वेळा करतो? काही दिवसांपूर्वी साधे जेवण करत असताना हाच विचार माझ्या मनात आला. ताटातील भात, भाजी, डाळ आणि मसाले यांचा प्रवास माझ्यापर्यंत पोहोचण्याआधी कितीतरी टप्प्यांत झाला होता. त्या अन्नमामागे एक शेतकरी होता, ज्याला मी कदाचित कधी भेटणारही नाही. त्यामामे ती माती होती, जिला मी कधी स्पर्श

यात्राने घेतलेली नाही. जैवविविधतेची जागा कोणत्याही नवकल्पनेने घेतलेली नाही. निसर्ग हीच मानवी संस्कृतीची मूळ पायाभूत व्यवस्था आहे. तरीही आपण अनेकदा या व्यवस्था कायम स्वरूपी आहेत, असे गृहित धरतो. इतिहास मात्र वेगळी गोष्ट सांगतो. पर्यावरणीय मर्यादांकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या सम जांना त्याची किंमत मोजावी लागली आहे. निसर्ग संयमी असतो, पण तो प्रामाणिकही असतो. आजच्या कृतींचे परिणाम उद्या दिसतीलच असे नाही; ते अनेक वर्षांनी किंवा दशकांनंतर दिसू शकतात. माझ्या पर्यावरणीय प्रवासाने एक गोष्ट स्पष्ट केली आहे - समाजासमोरील सर्वांत मोठे आव्हान माहितीचा अभाव नाही; तर भावनिक जोडलेपणाचा अभाव आहे. माणूस ज्या गोष्टीचे मूल्य जाणतो, तिचे संरक्षण करतो. मूल्य त्यालाच वाटते ज्याला तो समजून घेतो. आणि समज त्यालाच येते ज्याचा तो अनुभव घेतो. कदाचित म्हणूनच माझे विचार पुन्हा पुन्हा ताटातील त्या साध्या जेवणाकडे परत जातात. कारण त्या एका ताटामध्ये माती, पाणी, जैवविविधता, शेतकरी, हवामान आणि ग्राहक यांना जोडणारी एक अदृश्य कथा दडलेली असते. ती कथा आपल्याला आठवण करून देते की मानव आणि निसर्ग हे वेगळे नाहीत. जागतिक पर्यावरण दिनाच्या निमित्ताने म हेहिमापेक्षा एक भावना अधिक महत्त्वाची वाटते - कृतज्ञतेची. जीवनाला आधार देणाऱ्या अदृश्य व्यवस्थांबद्दल कृतज्ञता. अनिश्चिततेतही अन्न पिकवणाऱ्या शेतकऱ्यांबद्दल कृतज्ञता. आणि आपण घेतो त्यापेक्षा कितीतरी अधिक देणाऱ्या पृथ्वीबद्दल कृतज्ञता. या लेखाच्या शेवटी वाचकांच्या मनात एकच प्रश्न राहावा अशी अपेक्षा आहे - उद्याच्या पिढ्या जेव्हा जेवायला बसतील, तेव्हा त्या ताटातील अन्न शक्य करणारी पृथ्वी कशी असेल? या प्रश्नाचे उत्तर आज आपण घेत असलेल्या छोटेछोटे-छोटेछोटे निर्णयांमध्ये दडलेले आहे. अगदी आपल्या ताटातील प्रत्येक घासामागे दडलेल्या अदृश्य प्रवासाप्रमाणे.

डोकेदुखी

बंडोबा करायचे थंड हीच मोठी डोकेदुखी जे जे होणारं यशस्वी तेच गड अभेद्य राखी

भाऊ लाडका म्हणत बहिणी बांधणी राखी चढवून ठेवा अहंकार बाबातुम्ही पाठीराखी

वेळ अति महत्त्वपूर्ण करत रहावे देखरेखी रोखायला हे अस्वस्थ सुस्पष्टते योजनारेखी

टिपूनि असली पाखरे आश्वासने दाणे टाकी स्थीर स्थावर झालेवर चुकती करावी बाकी

बंडखोर घातक भारी दम आणती बा नाकी घेवू नकात हलक्यात भोवणारं जराशीचुकी

आपले महत्त्व दाखवू रे येणारंसर्वास हुक्की अवघड जागी बरोबर चिकटून ठेवी चिक्की

- हेमंत मुसरीफ, पुणे.
९७३०३०६९९६

केला नसेल. त्यामामे पाऊस होता, ज्यावर कोणाचेही नियंत्रण नाही. त्यामामे असंख्य सूक्ष्म जीव, पक्षी, कीटक आणि निसर्गाच्या अदृश्य व्यवस्था होत्या, ज्या शांतपणे आपले काम करत राहिल्या. माझे जेवण अवघ्या काही मिनिटांत संपले. पण त्या अन्नमामाचा प्रवास अनेक महिन्यांचा होता. याच जाणिवेने एक अस्वस्थ करणारा प्रश्न मनात उभा राहिला - आपण अन्न खातो, पण अन्न निर्माण करणाऱ्या व्यवस्थांशी आपले नाते कितपत उरले आहे? आज आपण अन्नाच्या किमतीबद्दल बोलतो, पण मातीच्या आरोग्याबद्दल क्वचितच बोलतो. पाण्याच्या टंचाईची चर्चा करतो, पण पिकांना जीवन देणाऱ्या जलचक्राबद्दल फारसा विचार करत नाही. अन्नाच्या गुणवत्तेची चिंता करतो, पण जैवविविधता आणि परागीकरण करणाऱ्या जीवांचे महत्त्व आपल्या चर्चेतून अनेकदा गायब असते. गेल्या काही वर्षांत शेतकरी आणि ग्रामीण समुदायांशी संवाद साधताना एक गोष्ट प्रकर्षाने जाणवली. शेतकरी अन्नाकडे बाजारातील वस्तू म्हणून पाहत नाही; तो त्याकडे संघर्ष, परिश्रम आणि अनिश्चिततेच्या रूपात पाहतो. कार्यालयातील कर्मचारी वेळेच्या मर्यादांबद्दल चिंतित असतो. व्यापारी बाजारातील चढ-उतारांबद्दल विचार करतो. पण शेतकरी पावसाबद्दल चिंतित असतो. तो मातीबद्दल विचार करतो. तो पाण्याच्या उपलब्धतेची काळजी करतो. कारण त्याचे जीवन अजूनही निसर्गाच्या लयीत चालते. शहरी समाज आणि शेती यांच्यातील अंतर

केवळ भौतिक नाही; ते भावनिक आहे. आजची मुले अनेक ब्रँड्स सहज ओळखतात, पण अनेकांना पिके ओळखता येत नाहीत. मोबाईलवर अन्न मागवण्याची प्रक्रिया त्यांना माहिती असते, पण ते अन्न कोणत्या परिस्थितीत पिकवले गेले, याची कल्पना नसते. ही दरी वाढत चालली आहे. आणि हीच दरी चिंतेची बाब आहे. कारण जेव्हा माणूस एखाद्या गोष्टीच्या उगम शशी असलेले नाते गमावतो, तेव्हा त्या गोष्टीचे खरे मूल्यही त्याला समजनासे होते. भविष्यातील पिढ्यांविषयी विचार करताना हा प्रश्न अधिक गंभीर वाटतो. आपण आपल्या मुलांना चांगले शिक्षण, आधुनिक तंत्रज्ञान आणि उत्तम संधी द्यायच्या स्वप्नात असतो. पण त्यांना सुपीक माती मिळेल का? स्वच्छ पाणी मिळेल का? अन्ननिर्मितीला आधार देणारी जैवविविधता टिकून राहिल का? समाजाला पोसणाऱ्या नद्या जिवंत राहतील का? हे केवळ पर्यावरणाचे प्रश्न नाहीत. हे अस्तित्वाचे प्रश्न आहेत. पर्यावरणाविषयीच्या चर्चा अनेकदा तांत्रिक भाषेत अडकतात. त्यामुळे सामान्य माणूस त्यापासून दूर जातो. पण अन्न ही अशी गोष्ट आहे जी प्रत्येकाला जोडते. आपण कोणत्याही भाषेत बोलत असू, कोणत्याही व्यवसायात असू किंवा जगाच्या कोणत्याही भागात राहत असू - प्रत्येकजण अन्नावर अवलंबून आहे. आणि प्रत्येक घास निसर्गाच्या संतुलित व्यवस्थांवर अवलंबून आहे. सत्य अत्यंत साधे आहे. सुपीक मातीची जागा कोणत्याही तंत्रज्ञानाने घेतलेली नाही. पावसाची जागा कोणत्याही

जागतिक पर्यावरण दिन २०२६ - विजयकुमार कट्टी

थोडक्यात

वृक्षारोपणातून पर्यावरण रक्षणाचा संदेश;
येरमाळात ५००० वृक्ष लागवडअक्षराज : अर्जुन कवडे
दि.०३, येरमाळा (धाराशिव)

: पर्यावरण संवर्धन आणि हरित येरमाळा घडविण्याच्या उद्देशाने येरमाळा युवा शक्ती यांच्या वतीने यावर्षी ५००० सार्वजनिक वृक्ष लागवडीचा महत्वाकांक्षी संकल्प जाहीर करण्यात आला आहे. वाढते तापमान, कमी होत चाललेले हरित क्षेत्र आणि पर्यावरणीय समतोल राखण्याची गरज लक्षात घेऊन हा उपक्रम लोकसहभागातून राबविण्यात येणार आहे.

या अभियानात सर्व गावकरी, आई येडेश्वरीचे भक्त, तसेच विविध शासकीय व निमशासकीय विभागांचा सक्रिय सहभाग राहणार आहे. वृक्षारोपण हा केवळ एक दिवसाचा कार्यक्रम न राहता त्याचे संवर्धन आणि संगोपन यावरही विशेष भर दिला जाणार आहे. त्यामुळे लागवड केलेल्या वृक्षांचे दीर्घकालीन संरक्षण होऊन पर्यावरणाला प्रत्यक्ष लाभ मिळणार असल्याचा विश्वास आयोजकांनी व्यक्त केला आहे.

एक व्यक्ती - एक वृक्ष या संकल्पनेला केंद्रस्थानी ठेवून प्रत्येक नागरिकाने किमान एक झाड लावून त्याच्या संगोपनाची जबाबदारी स्वीकारावी, असे आवाहन करण्यात आले आहे. वृक्षारोपणासोबतच वृक्षसंवर्धनाची जबाबदारीही प्रत्येकाने स्वीकारावी, असे आयोजकांनी नमूद केले आहे.

लोकमान्य टिळक - बल्लारशाह एक्सप्रेसला अतिरिक्त फेरीची मंजूरी
आता आठवड्यातून दोन दिवस धावणार

अक्षराज : वसंत वडस्कर

दि.०३, चंद्रपूर : चंद्रपूर, बल्लारशाह आणि संपूर्ण विदर्भातील रेल्वे प्रवाशांसाठी आनंदाची बातमी आहे. लोकमान्य टिळक टर्मिनस - बल्लारशाह एक्सप्रेस (२०१०७/२०१०८) या महत्वाच्या रेल्वे सेवेला अतिरिक्त फेरीची मंजूरी देत रेल्वे बोर्डाने हिरवा कंदील दाखविला आहे. राज्याचे माजी वने व सांस्कृतिक कार्य मंत्री तथा आ. सुधीर मुनगंटीवार यांनी केंद्रीय रेल्वेमंत्री अश्विनी वैष्णव यांच्यासोबत दिल्ली येथे झालेल्या बैठकीत या रेल्वे सेवेसाठी अतिरिक्त फेरीची आग्रही मागणी केली होती. त्यांच्या सातत्यपूर्ण पाठपुराव्याला यश मिळाल्याने सध्या आठवड्यातून एकदा धावणारी ही रेल्वे आता आठवड्यातून दोन दिवस धावणार आहे. या निर्णयाबद्दल आ. सुधीर मुनगंटीवार यांनी केंद्रीय रेल्वेमंत्री अश्विनी वैष्णव यांचे आभार मानले असून विदर्भातील प्रवाशांच्या हितासाठी रेल्वे मंत्रालयाने घेतलेल्या सकारात्मक निर्णयाचे स्वागत केले आहे.

लोकमान्य टिळक - बल्लारशाह एक्सप्रेसला यापूर्वी मंजुरी मिळाली होती आणि ती आठवड्यातून एकदा धावणार होती. मात्र, कार्यालयीन कामकाज, व्यावसायिक, वैद्यकीय उपचार तसेच इतर महत्वाच्या कारणांसाठी मुंबईकडे जाणाऱ्या प्रवाशांना अधिक सोयीस्कर रेल्वे सेवेची गरज होती. ही बाब लक्षात घेऊन आमदार सुधीर मुनगंटीवार यांनी केंद्रीय रेल्वेमंत्री अश्विनी वैष्णव यांच्याकडे अतिरिक्त फेरी मंजूर करण्याची आग्रही मागणी केली होती. रेल्वे बोर्डाने जारी केलेल्या आदेशानुसार २०१०७ लोकमान्य टिळक - बल्लारशाह एक्सप्रेस गुरुवारसोबत आता रविवारीही धावणार आहे. तसेच २०१०८ बल्लारशाह - लोकमान्य टिळक एक्सप्रेस शुक्रवारसोबत सोमवारीही धावणार आहे.

मुंबई, नाशिक, अमरावती, वर्धा, चंद्रपूर आणि बल्लारशाह परिसरातील हजारो प्रवाशांना या निर्णयाचा लाभ होणार आहे. व्यवसाय, शिक्षण, नोकरी तसेच वैद्यकीय उपचारांसाठी मुंबईकडे प्रवास करणाऱ्या नागरिकांसाठी ही सेवा अधिक उपयुक्त ठरणार आहे. बल्लारशाह - मुंबई (वर्धा मार्ग) या मार्गावरील प्रवाशांची वाढती गरज लक्षात घेऊन आ. सुधीर मुनगंटीवार यांनी ही मागणी सातत्याने रेल्वे मंत्रालयाकडे लावून धरली होती.

रस्त्यावर अचानक आला डुकरांचा कळप;
वाहन उलटून युवकांचा जागीच मृत्यू

अक्षराज : वसंत वडस्कर

दि.०३, गोंडपिपरी (चंद्रपूर) : खराळपेठ-गोंडपिपरी मार्गावरील कृषी संकुलाजवळ मंगळवारी रात्री एक अपघात झाला. रस्त्यावर अचानक आलेल्या डुकरांच्या कळपामुळे चालकाचे वाहनावरील नियंत्रण सुटले आणि वाहन उलटल्याने एका ३१ वर्षीय चालकाचा जागीच मृत्यू झाला आहे.

मिळालेल्या माहितीनुसार, सत्यजित मंडल हे आपले लहान भाऊ संपत मंडल यांच्यासह एपी २८ टी डी १९९६ क्रमांकाच्या वाहनाने मूल येथून कॉंबड्या घेऊन तेलंगणाकडे जात होते. मंगळवारी रात्री ८ वाजेच्या सुमारास त्यांचे वाहन वढोली जवळील कृषी संकुलापाशी पोहोचले असता, अचानक रस्त्यावर डुकरांचा कळप आडवा आला. डुकरांना वाचवण्याच्या प्रयत्नात चालक सत्यजित यांनी अचानक ब्रेक लावला. मात्र, वाहनाचा वेग जास्त असल्याने त्यांचे वाहनावरील नियंत्रण सुटले आणि वाहन रस्त्यावरच उलटले. हा अपघात इतका भीषण होता की, यामध्ये सत्यजित मंडल यांचा जागीच मृत्यू झाला, तर त्यांचा २३ वर्षीय लहान भाऊ संपत मंडल हा गंभीर जखमी झाला आहे.

अपघाताची माहिती मिळताच स्थानिक नागरिकांनी आणि पोलिसांनी तातडीने घटनास्थळी धाव घेऊन जखमी संपत याला उपचारासाठी रुग्णालयात दाखल केले आहे. मृत सत्यजित मंडल हे तेलंगणातील कुमारभीम जिल्ह्यातील रवींद्रनगर येथील रहिवासी होते. या घटनेमुळे परिसरात हळहळ व्यक्त केली जात आहे.

'आम्ही टाकळीकर' चा प्रत्येक प्रकल्प प्रेरणा देणारा - डॉ.खिलारी

लोकसहभागातून निवडुंगेवाडी येथील तलावाचे खोलीकरण

अक्षराज : वसंत रांधवण

दि.०३, पारनेर (अहिल्यानगर)

: टाकळी ढोकेश्वरच्या पाणी प्रश्नावर मात करण्यासाठी विविध क्षेत्रात कार्यरत भूमिपुत्रांनी सोशल मीडियावर आम्ही टाकळीकर ग्रुपच्या माध्यमातून जन्मभूमीचे ऋण फेडण्यासाठी एकत्र येत १२ वर्षांपूर्वी सुरू केलेल्या आम्ही टाकळीकर ग्रामविकास प्रतिष्ठानचा प्रत्येक प्रकल्प प्रेरणा देणारा आहे. असे प्रतिपादन सावली प्रतिष्ठानचे अध्यक्ष डॉ. भाऊसाहेब खिलारी यांनी केले.

टाकळी ढोकेश्वर येथील ग्रामस्थ व टाकळीकर ग्रामविकास प्रतिष्ठानच्या माध्यमातून गावात मोठी जलसंधारण चळवळ उभी केली आहे. गाव पाणीदार

करण्यासाठी असंख्य हात पुढे येत असून पाणी अडविण्यासाठी व जिरविण्यासाठी टाकळी ढोकेश्वर परिसरात सुरू असलेल्या जलसंधारणाच्या दुसरा टप्प्यातील केटीवेअर खोलीकरण, निवडुंग वाडी तलावात खोलीकरण कामांची पाहणी करताना डॉ.भाऊसाहेब खिलारी बोलत होते. डॉ.खिलारी यांनी प्रत्यक्ष पाहणी केली. यावेळी त्यांनी कामाची सविस्तर माहिती घेतली तसेच

विविध क्षेत्रातील भूमिपुत्रांनी १२ वर्षांपूर्वी एकत्र येत आम्ही टाकळीकर ही ग्रामविकासाची चळवळ उभारली. त्या माध्यमातून बारा वर्षांत ४७ लाख रुपयांचे १६ लोकोपयोगी प्रकल्प उभारण्यात आले आहे. आता जलसंधारण चळवळ होती घेऊन संपूर्ण गाव पाणीदार करण्यात येणार आहे. यावर्षी दशक्रिया विधी घाट ते निवडुंगेवाडी तलावात या मुख्य ओढ्यावर सहा मोठे केटीवेअरचे खोलीकरण व रुंदीकरण करण्यात आले आहे. पावसाळ्यापूर्वी तलाव व गावातील ओढ्याचे खोलीकरण व स्वच्छता करण्यात येणार आहे. या जलसंधारण चळवळीत तरुण व ग्रामस्थांनी मोठा सहभाग नोंदवावा.

- डॉ.भाऊसाहेब खिलारी (अध्यक्ष सावली प्रतिष्ठान, टाकळी ढोकेश्वर)

परिसरातील शेतकऱ्यांशी संवाद साधून त्यांच्या समस्या व अपेक्षा जाणून घेतल्या. यावेळी आम्ही टाकळीकर ग्रामविकास प्रतिष्ठानचे सचिव जेष्ठ पत्रकार चाँद शेख, प्रतिष्ठानचे समन्वयक सदस्य प्रताप खिलारी, संतोष सोनवळे, ढोकेश्वर सैनिक फाउंडेशनचे अध्यक्ष दिगंबर शेळके (मेजर), ग्राम पं.

सदस्य दत्तात्रय निवडुंगे, संदिप खिलारी, आदिनाथ पायमोडे आदी उपस्थित होते. नाम फाउंडेशन व आम्ही टाकळीकर, ग्रामपंचायतसह विविध संस्थांच्या संयुक्त विद्यमाने जलसंधारण कामाचा दुसरा टप्प्यातील काम प्रगतीपाथार आहे. या जलसंधारण कामाला तरुण वर्ग व ग्रामस्थ भरभरून योगदान देत आहेत.

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठात कांदा बियाणे विक्री सुरू

अक्षराज : प्रमोद डफळ

दि.०३, राहुरी (अहिल्यानगर)

: महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाचे कुलगुरु डॉ.विलास खर्चे व संशोधन संचालक डॉ.प्रशांत बोडके यांच्या मार्गदर्शनाखाली व प्रमुख शास्त्रज्ञ बियाणे डॉ.नरेंद्र काशीद यांच्या देखरेखीखाली कृषि विद्यापीठाच्या बियाणे विक्री केंद्रात फुले समर्थ या वाणाचे कांदा बियाण्याची विक्री बुधवार, दि.०३ जून २०२६ रोजी सुरू करण्यात आली. यावेळी प्रतिनिधिक स्वरूपात कांदा बियाणे विक्रीची सुरुवात कुलगुरु डॉ. विलास खर्चे यांच्या शुभहस्ते करजगाव (ता.नेवासा) येथील श्रीमती सुनिता फुलेसोबत व बेलापूर येथील शेतकरी श्री. मारुतराव राशिनकर यांना फुले समर्थ बियाणे देऊन करण्यात आली.

बियाणे विक्रीचा शुभारंभ करताना कुलगुरु डॉ.विलास खर्चे यांनी शेतकऱ्यांशी संवाद साधला असता विद्यापीठाच्या फुले समर्थ वाणाला त्याच्या आकर्षक लाल रंगामुळे बाजारामध्ये इतर कांदा वाणापेक्षा जास्त बाजारभाव मिळत असल्याबद्दल सांगितले. कुलगुरु डॉ. विलास खर्चे यांनी उपस्थित शेतकऱ्यांना

विद्यापीठ विकसीत तंत्रज्ञान जसे कांदा लागवडीकरीता सुपीक, मध्यम ते भारी जमिनीची निवड करणे, पेरणीपूर्वी बियाण्यास कार्बेन्डॅझीम (बाविस्टीन २ ग्रॅम प्रति किलो) बिजप्रक्रिया करणे तसेच खरीप कांदांची लागवड जून पहिला पंधरवाडा व रांगडा कांदा जुलै दुसरा पंधरवाडा ते ऑगस्ट पहिला पंधरवाडा पेरणी करण्याबाबत आवाहन केले. कांदा लागवडीबाबत विद्यापीठाने शिफारस केलेल्या तंत्रज्ञानाची माहिती क्यु.आर.कोडच्या स्वरूपात बियाणे विक्री पिशवीत दिलेले असून त्याचा शेतकरी बांधवांनी अवलंब करावा असे आवाहन केले.

कांदा बियाणे विक्रीच्या

सुलभतेसाठी विद्यापीठाने यावर्षी कांदा उत्पादक असणार्या नाशिक जिल्ह्यातील कृषि संशोधन केंद्र, निफाड, कांदा, लसून व द्राक्ष संशोधन केंद्र, पिंपळगाव बसवत, कृषि महाविद्यालय, मालेगाव, पुणे, हाळगांव, यासह कृषि विज्ञान केंद्र, धुळे व कृषि संशोधन केंद्र, चास या ठिकाणी फुले समर्थ वाणाचे बियाणे विक्रीसाठी उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहे.

बियाणे विक्रीच्या पहिल्याच दिवशी बियाण्यास शेतकऱ्यांकडून मठ्या प्रमाणात प्रतिसाद दिसून आला. याप्रसंगी अधिष्ठाता डॉ.साताप्पा खरबडे, उद्यानविद्या विभाग प्रमुख डॉ. बी. टी. पाटील, वनस्पतीशास्त्र विभाग

प्रमुख डॉ.सुरेश दोडके, कुलगुरुचे तांत्रिक अधिकारी डॉ.पवन कुलवाल, भाजीपाला बिजोत्पादन अधिकारी डॉ.डी.बी. क्षीरसागर, कृषी तंत्रज्ञान माहिती केंद्राचे व्यवस्थापक डॉ.पंडित खर्चे, बियाणे विभागाचे बिजोत्पादन अधिकारी डॉ. कैलास भोईटे, प्रक्षेत्र अधीक्षक प्रा. बी.टी. शेते, सहाय्यक बिजोत्पादन अधिकारी डॉ. कैलास गगरे, तांत्रिक अधिकारी डॉ.राजेंद्र माने, सुरक्षा अधिकारी गोरक्ष शेते व बियाणे विभागातील अधिकारी व कर्मचारी यावेळी उपस्थित होते. डॉ.नरेंद्र काशीद यांनी या वर्षाची बियाणे विक्री प्रक्रिया सुलभ होणे कामी ऑनलाईन व ऑफलाईन पध्दतीचा वापर केला असून महिलांसाठी स्वतंत्र विक्री व्यवस्था निर्माण केली. त्याचप्रमाणे बियाणे विकत घेण्यासाठी येणार्या शेतकरी बंधू भगिणींकरिता त्यांची गैरसोय होवू नये म्हणून मंडप, ठिकठिकाणी पिण्याच्या पाण्याचे नियोजन व प्रसाधनगृहाच्या फलकासह विशेष काळजी घेण्यात आली. कांदा बियाण्याची विक्री व्यवस्था ही कांदा बियाणे शिल्पक असेपर्यंत चालू राहणार आहे.

दिव्यात नालेसफाईचा बट्ट्याबोळ; १.४५ कोटी खर्च करूनही फक्त २०% काम - मनसेचा संताप

अक्षराज : विनोद वास्कर

दि.०३, दिवा (ठाणे) : पावसाळी

तोंडावर आला तरी दिवा शहरातील नालेसफाईचे काम कासवगतीने सुरू आहे. ठाणे महापालिकेने दरवर्षी ३० मे पर्यंत नालेसफाईची कामे शंभर टक्के पूर्ण करण्याचे उद्दिष्ट जाहीर केले असले, तरी दिव्यात मात्र केवळ २० ते २५ टक्केच काम झाले आहे. १ कोटी ४५ लाख रुपये खर्चूनही कामे वेळेत न झाल्याने

महाराष्ट्र नवनिर्माण सेने तीव्र नाराजी व्यक्त करत तातडीने कारवाईची मागणी केली आहे.

मंगळवार, दि. ३ जून २०२६ रोजी मनसे दिवा शहराध्यक्ष तुषार भास्कर पाटील यांच्या नेतृत्वाखाली शिष्टमंडळाने दिवा प्रभाग समितीच्या सहाय्यक आयुक्तांना निवेदन दिले. निवेदनात मनसेने म्हटले की, पावसाळा सुरू होण्यापूर्वी म्हणजेच ३० मेपूर्वी नालेसफाई पूर्ण करणे बंधनकारक असते. मात्र यंदा मुदतीच्या ४ दिवसांनीही कामे अपूर्ण आहेत. त्यामुळे अल्प पावसातच शहरातील अनेक भागात पाणी साचू लागले आहे. मुसळधार पाऊस झाला तर नागरिकांच्या घरात पुन्हा पाणी शिरण्याची भीती मनसेने व्यक्त केली.

कागदावर २५० कामगार,

प्रत्यक्षात शून्य

यावर्षी नालेसफाईसाठी १.४५ कोटींचा निधी मंजूर झाला आहे. प्रभाग क्रमांक २७, २८, २९ मध्ये मोठा गाजावाजा करत कामाचा शुभारंभ झाला. सहाय्यक आयुक्तांसमोरच

कंत्राटदाराला फोन केला असता त्याने २५० कामगार काम करत असल्याचा दावा केला. मात्र काम नेमके कुठे सुरू आहे? या साध्या प्रश्नावर कंत्राटदारकडे उत्तर नव्हते. देखरेख करणारे स्वच्छता निरीक्षक डोंगर परदेशी यांनाही कामाची ठिकाणे आणि कामगारांची संख्या सांगता आली नाही, असा धक्कादायक प्रकार उघड झाला.

ठाणे ८०%, दिवा २०% -

सावळगोंधळ

ठाणे महापालिकेने ८०% नालेसफाई झाल्याचा दावा केला असला तरी दिव्यात मात्र सगळा सावळगोंधळ आहे. एवढा मोठा निधी

खर्च करून कामे वेळेत आणि दर्जेदार पद्धतीने होत नसतील तर हा सार्वजनिक पैशाचा अपव्यय आहे, असे मनसेने म्हटले आहे.

यावर्षी नागरिकांच्या घरात पाणी शिरले तर संबंधित अधिकारी आणि कंत्राटदाराला मनसे स्टॉईल धडा शिकवू असा कडक इशारा तुषार पाटील यांनी दिला.

यावेळी शहर सचिव प्रशांत प्रभाकर गावडे, विभागाध्यक्ष प्रकाश पाटील, शरद पाटील, संतोष पाटील, उपविभागाध्यक्ष, शाखाध्यक्ष, महिला पदाधिकारी व महाराष्ट्र सैनिक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

'माझे गाव' आरोग्य संपन्न गाव कृतीदल समितीची सभा संपन्न

अक्षराज : प्रतिनिधी

दि.०३, बुलढाणा : माझे गाव आरोग्य

संपन्न गाव अभियानांतर्गत कृतीदल समितीची सभा गटविकास अधिकारी बी.बी. हिवाळे यांच्या अध्यक्षतेखाली संपन्न झाली. सभेमध्ये विविध राष्ट्रीय आरोग्य कार्यक्रमांचा आढावा घेण्यात आला. सर्व राष्ट्रीय कार्यक्रमांची उद्दिष्टे १०० टक्के

पूर्ण करण्यासाठी ग्रामस्तारावर उत्कृष्ट कार्य करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या. तसेच विविध कार्यक्रमांचे अहवाल व ऑनलाईन रिपोर्ट वेळेत व अद्यावत ठेवण्याबाबत मार्गदर्शन करण्यात आले.

यावेळी आयुष्मान भारत कार्ड व आयुष्मान वय वंदना कार्ड १०० टक्के काढण्याबाबत विशेष भर देण्यात आला.

यासाठी सर्व वैद्यकीय अधिकारी, आरोग्य कर्मचारी व संबंधित विभागांनी समन्वयाने कार्य करून पात्र लाभार्थ्यांचे शंभर टक्के कव्हेरेज पूर्ण करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या. सदर सभेस सहाय्यक गटविकास अधिकारी आरबी शेख, तालुका आरोग्य अधिकारी डॉ.स्नेहा पाटील, गटशिक्षण अधिकारी अशोक लांजुळकर, एकात्मिक बाल विकास प्रकल्प अधिकारी श्रीमती देशमुख, विस्तार अधिकारी डी. एस.

इंगळे, प्रभाती माळी, सामाजिक कार्यकर्ता सौरभ मुकुंद, उपअभियंता (पाणीपुरवठा विभाग), प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे वैद्यकीय अधिकारी डॉ.एल.ए.जैस्वाल, डॉ.पूजा मुळे, डॉ.संकेत चव्हाण तसेच तालुका आरोग्य सहाय्यक जी.एस.डांगे उपस्थित होते. सभेच्या शेवटी विविध विभागांमध्ये समन्वय वाढवून आरोग्यदायी व निरोगी गाव निर्मितीसाठी सर्वांनी सक्रिय सहभाग नोंदविण्याचे आवाहन करण्यात आले.

महिला शिक्षकांची परवड; कोक जिल्हा परिषद शाळेत शौचालय नसल्याने दुसऱ्यांच्या घरी जाण्याची वेळ

प्रशासनाच्या दुर्लक्षामुळे महिला कर्मचाऱ्यांचा संयम संपला

अक्षराज : रहीम कोकर
दि.०३, जितूर (परभणी) : शिक्षणाच्या मंदिरात विद्यार्थ्यांना स्वच्छता, आरोग्य आणि शिस्तीचे धडे दिले जात असताना जितूर तालुक्यातील कोक येथील जिल्हा परिषद शाळेतच मूलभूत सुविधांचा गंभीर अभाव असल्याचे धक्कादायक वास्तव समोर आले आहे. उर्दू आणि मराठी शाळेत जवळपास १० टक्के महिला कर्मचारी कार्यरत असूनही त्यांच्या वापरासाठी स्वतंत्र व सुस्थितीत शौचालयाची व्यवस्था नसल्याने महिला शिक्षकांना अक्षरशः मनस्ताप सहन करावा लागत आहे.

मिळालेल्या माहितीनुसार, शाळेतील शौचालय व स्नानगृह अनेक वर्षांपासून निकामी अवस्थेत असून त्याची दुरुस्ती किंवा नव्याने उभारणी करण्याकडे संबंधित यंत्रणांनी दुर्लक्ष केले आहे. परिणामी महिला शिक्षकांना नैसर्गिक विधीसाठी गावातील नागरिकांच्या घरांचा आधार घ्यावा लागत असल्याचे वास्तव समोर आले आहे. एका बाजूला महिला सन्मान आणि महिला सक्षम

मिळालेल्या माहितीनुसार, शाळेतील शौचालय व स्नानगृह अनेक वर्षांपासून निकामी अवस्थेत असून त्याची दुरुस्ती किंवा नव्याने उभारणी करण्याकडे संबंधित यंत्रणांनी दुर्लक्ष केले आहे. परिणामी महिला शिक्षकांना नैसर्गिक विधीसाठी गावातील नागरिकांच्या घरांचा आधार घ्यावा लागत असल्याचे वास्तव समोर आले आहे. एका बाजूला महिला सन्मान आणि महिला सक्षम

आरोग्य आणि मूलभूत सुविधा उपलब्ध करून देण्याच्या घोषणा वारंवार केल्या जातात. मात्र कोक येथील जिल्हा परिषद शाळेची परिस्थिती पाहता या सर्व योजना आणि दावे कागदोपत्रीच असल्याचे चित्र दिसून येत आहे.

ग्रामपंचायतीच्या भूमिकेवर प्रश्नचिन्ह स्थानिक नागरिकांच्या म्हणण्यानुसार, शाळेतील शौचालय व बाथरूमचा प्रश्न नवीन नसून गेल्या अनेक वर्षांपासून प्रलंबित आहे महिला शिक्षकांना गावातील नागरिकांच्या घरी व पुरुष शिक्षकांना उघड्यावर बसावा लागतो. याबाबत अनेकदा ग्रामपंचायत, शिक्षण विभाग आणि संबंधित अधिकाऱ्यांकडे पाठपुरावा करण्यात आला. मात्र आजपर्यंत कोणतीही ठोस कार्यवाही झालेली नाही. त्यामुळे या प्रश्नाकडे जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करण्यात येत असल्याचा आरोप ग्राम स्थांकडून केला जात आहे. विद्यार्थ्यांच्या आरोग्याचाही प्रश्न हा विषय केवळ शिक्षकांच्या गैरसोयीपुरता मर्यादित नसून विद्यार्थ्यांच्या आरोग्य आणि सुरक्षिततेची देखील संबंधित आहे. शाळेत स्वच्छ व

सुरक्षित शौचालयाची सुविधा नसल्यामुळे विद्यार्थ्यांनाही विविध अडचणींना सामोरे जावे लागत असल्याची चर्चा आहे. त्यामुळे या प्रश्नाकडे तातडीने लक्ष देणे आवश्यक असल्याचे पालकांचे मत आहे.

प्रशासनाने तात्काळ हस्तक्षेप करावा महिला शिक्षक, पालक आणि ग्रामस्थांनी जिल्हा परिषद प्रशासन, शिक्षण विभाग आणि पंचायत राज विभागाकडे मागणी केली आहे की, कोक जिल्हा परिषद शाळेतील शौचालय व बाथरूमचा प्रश्न प्राधान्याने सोडवून महिला कर्मचाऱ्यांना दिलासा द्यावा. तसेच अनेक वर्षे प्रकरण प्रलंबित का राहिले, याची चौकशी करून जबाबदार अधिकाऱ्यांवर कारवाई करावी. सोशल मीडियात सुद्धा हा मुद्दा गाजत आहे गावातील वॉट्सअप ग्रुप असो फेसबुक इन्स्टाग्राम असो शेख आवेज शेख आझम व सय्यद समीर सय्यद कादर व गावातील काही जागरूक नवयुवक सोशल मिडियाच्या निवेदनाच्या माध्यमातून शासनाकडे पाठपुरावा करून हा प्रश्न लवकर मार्गी लावण्याचा प्रयत्न करत आहेत गावातील शाळा हे सर्वांसाठी आहे हे सुधारली तर गाव सुधरेल अशी ऊर्जा नावयुवका मध्ये आली आहे.

थोडक्यात

पंचायत विस्तार अधिकारी बैलनवार यांचा सत्कार

अक्षराज : वसंत वडस्कर
दि.०३, विसापूर (चंद्रपूर) : बल्लारपूर पंचायत समितीचे पंचायत विस्तार अधिकारी दिलीप बैलनवार यांनी दिर्घ सेवा दिली. त्यांच्या सेवानिवृत्ती बद्दल बल्लारपूर पंचायत समितीच्या राजे खांडक्या बल्लारपूर सभागृहात सपत्निक सत्कार समारंभ नुकताच पार पडला. यावेळी पंचायत समितीच्या वतीने भेटवस्तू, शाल, श्रीफळ, पुष्पगुच्छ प्रदान भावनिक वातावरणात निरोप देण्यात आला.

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी गटविकास अधिकारी धनंजय साळवे होते. यावेळी सत्कार मूर्ती दिलीप बैलनवार, कृषी विस्तार अधिकारी नितीन ढवस, आरोग्य विस्तार अधिकारी साहेबराव पवार, कृषी अधिकारी विवेक उमरे, सहाय्यक प्रशासनिक अधिकारी सरिता उरकुडे, उपअभियंता श्रद्धा जयस्वाल, कनिष्ठ अभियंता धामेश्वरी ठाकरे, बाल विकास प्रकल्प अधिकारी शुभांगी व्हट्टे यांची उपस्थिती होती.

यावेळी गटविकास अधिकारी धनंजय साळवे म्हणाले, शासकीय सेवेत दिलीप बैलनवार यांनी प्रामाणिक सेवा दिली. त्यांनी सेवा बजावताना मतभेदाला थारा दिला नाही. नियमानुसार सेवा कमी पार पाडावी, याचा वस्तू पाठ सेवा काळात अनुभवता आला. त्यांची सेवा बजावतानाची कार्य शैली पंचायत समितीत कार्य करणाऱ्यांना प्रेरणा निर्माण करणारी होती. त्यांच्या सेवेचा अनुभव प्रत्येकाला जमणार नाही. पण आपल्याला ते कार्य त्यांच्या अनुपस्थित पार पाडावे लागणार आहे, असे त्यांनी मनोगत व्यक्त केले. दरम्यान दिलीप बैलनवार यांनी पंचायत समितीत घालविला कार्यकाळ आपल्या सदैव स्मरणात राहिल, असे सत्काराला उत्तर देताना सांगितले. कार्यक्रमाचे संचालन साहेबराव पवार यांनी केले. आभार प्रदर्शन शुभांगी व्हट्टे यांनी मानले. यावेळी पंचायत समितीचे अधिकारी, ग्रामपंचायत अधिकारी व कर्मचाऱ्यांची उपस्थिती होती.

जितूर महिला बाजार २०२६ ला उत्स्फूर्त प्रतिसाद; महिला उद्योजिकांना व्यासपीठ

अक्षराज : रहीम कोकर
दि.०३, जितूर : महिला उद्योजिकांना प्रोत्साहन देण्यासाठी आणि त्यांच्या व्यवसायाला चालना मिळावी या उद्देशाने परवाज फाउंडेशन, परभणी यांच्या वतीने जितूर महिला बाजार २०२६ या विशेष प्रदर्शन व विक्री महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले. मौलाना हुसेन अहमद मदनी कम्प्युनिटी हॉल, जितूर येथे आयोजित या कार्यक्रमाला नागरिकांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद लाभला. कार्यक्रमाचे उद्घाटन नगराध्यक्ष प्रताप भैय्या देशमुख यांच्या हस्ते झाले. यावेळी प्रमुख पाहुणे म्हणून गटनेते मुन्ना भैय्या गोरे

उपनगराध्यक्ष मोहसीन खान पठाण, नगरसेवक शेख मोहम्मद अथर, मुन्ना सर तसेच नगरसेवक सचिन उर्फ मुन्ना गोरे उपस्थित होते. या प्रदर्शनामध्ये विविध महिला उद्योजिकांनी आपल्या हस्तकला, गृहउद्योग, खाद्यपदार्थ, कपडे, सौंदर्यप्रसाधने व इतर उत्पादनांचे स्टॉल उभारले होते. महिलांना स्वतःच्या उत्पादनांचे प्रदर्शन आणि विक्रीसाठी व्यासपीठ उपलब्ध करून देण्याचा हा उपक्रम स्तुत्य असल्याचे उपस्थित मान्यवरांनी सांगितले. कार्यक्रमाच्या आयोजक तथा परवाज फाउंडेशनच्या अध्यक्षा मोहम्मदी परवीन खान यांनी महिला सक्षमीकरणासाठी अशा उपक्रमांची गरज अधोरेखित करत भविष्यातही महिलांसाठी विविध उपक्रम राबविण्याचा मानस व्यक्त केला. महिला उद्योजिकांच्या आत्मविश्वासाला बळ देणारा आणि त्यांच्या व्यवसायवृद्धीसाठी प्रेरणादायी ठरणारा हा उपक्रम जितूर शहरात चर्चेचा विषय ठरला आहे.

मालाडमध्ये जागतिक दर्जाचे 'मीडिया हब' उभारण्यासाठी कंपनी स्थापन करण्यात येणार - मुख्यमंत्री

अक्षराज : जे.के.पोळ
दि.०३, मुंबई : मालाड येथील आकाशवाणी (प्रसार भारती) च्या जागेवर जागतिक दर्जाचा 'एकात्मिक चित्रपट आणि दूरदर्शन मीडिया हब' उभारण्यासाठी महाराष्ट्र शासन आणि प्रसार भारती यांनी संयुक्तपणे विशेष उद्देश कंपनी (एसपीव्ही) स्थापन करण्यास आज मुख्यमंत्री देवेंद्र यांनी मान्यता दिली.

प्रसारभारती समवेत झालेल्या सामंजस्य करारासंदर्भात मुख्यमंत्री फडणवीस यांच्या अध्यक्षतेखाली वर्षा निवासास्थानी बैठक झाली. त्यावेळी ते बोलत होते. सांस्कृतिक कार्य विभागाचे मंत्री अॅड. आशिष शेलार, प्रसार भारतीचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी गौरव द्विवेदी, महाराष्ट्र चित्रपट, रंगभूमी आणि सांस्कृतिक विकास महामंडळ आणि एमआयडीसी चे वरिष्ठ अधिकारी यावेळी उपस्थित होते.

मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी सांगितले की, सध्या या जागेवर एनडीझेड आणि सीआरझेडचे नियम लागू असल्याने केवळ मर्यादित क्षेत्रावर विकास शक्य आहे. संपूर्ण विकास करण्यासाठी आवश्यक वैधानिक परवानग्या, नियमांमधील बदल आणि विकास नियंत्रण नियमावलीतील सुधारणा कराव्या लागणार आहेत. यासंदर्भात राज्य शासनाकडून आवश्यक ते सर्व सहकार्य उपलब्ध करून दिले जाईल.

या संयुक्त विकासासाठी पायाभूत सुविधांचे बळकटीकरण करण्याकरिता प्रकल्पाचा पूर्व-व्यवहार्यता अभ्यास आणि कृती आराखडा तयार करण्यासाठी सल्लागार संस्थेची नियुक्ती करून डीपीआर आणि तांत्रिक बाबींना गती देण्यासाठी दोन्ही संस्थांच्या अधिकाऱ्यांची संयुक्त कार्यसमिती स्थापन करावी. तसेच जून महिन्याच्या अखेरपर्यंत प्रकल्पातील सर्व घटक आणि विकास आराखडा अंतिम करण्याचेही निर्देश मुख्यमंत्र्यांनी दिले. मालाड येथील प्रसार भारतीच्या एकूण २७८ एकर जागेपैकी सुमारे १५० एकर क्षेत्रावर चित्रपट नगरीसोबत संयुक्त विकास प्रस्तावित आहे. या प्रकल्पासाठी प्रसार भारती, एमआयडीसी आणि महाराष्ट्र चित्रपट, रंगभूमी व सांस्कृतिक विकास महामंडळ यांच्यात सामंजस्य करार करण्यात आला होता. आकाशवाणीचे बहुतांश प्रसारण एफएम प्रणालीवर स्थलांतरित होत असल्याने उपलब्ध जागेचा प्रभावी वापर मीडिया व मनोरंजन क्षेत्राच्या विस्तारासाठी करण्यात येणार आहे.

या प्रस्तावित मीडिया हबमध्ये अत्याधुनिक चित्रपट स्टुडिओ, साऊंड स्टेजेस, हॉस्पिटॅलिटी, आयटी व आयटीईएस क्षेत्राशी संबंधित सुविधा, पर्यटन विकास प्रकल्प; तसेच आंतरराष्ट्रीय दर्जाची फिल्म आणि संगीत प्रशिक्षण केंद्रे उभारण्यात येणार आहेत. यासाठी परदेशातील नामांकित शैक्षणिक संस्थांशी सहकार्य करण्यात येणार आहे.

शिव पाणंद शेतरस्ता चळवळीमुळे ग्रामविकासाची नवी दिशा - सरपंच

राज्याला दिशादर्शक ठरलेल्या राळेगणसिद्धी - नारायणगव्हाण शिव रस्त्याच्या मजबुतीकरणाला शुभारंभ

अक्षराज : राजकुमार इकडे
दि.०३, सुपा (अहिल्यानगर) : अखेर शिव पाणंद शेतरस्ता चळवळीच्या ऐतिहासिक लढ्याला यश मिळाले असून, महाराष्ट्रातील शेतकरी चळवळीच्या इतिहासातील एक महत्त्वपूर्ण टप्पा गाठला गेला आहे. तमा शेतकरी बांधवांच्या आशीर्वादाने ज्या राळेगणसिद्धी-नारायणगव्हाण शिवरस्त्याच्या संघर्षातून महाराष्ट्रातील शिव पाणंद शेतरस्ता चळवळीचा जन्म झाला, त्या ऐतिहासिक रस्त्याच्या मजबुतीकरणाला शुभारंभ मोठ्या उत्साहात संपन्न झाला. हा केवळ एका रस्त्याचा शुभारंभ नसून हजारो शेतकऱ्यांच्या संघर्ष, त्याग आणि

एकजुटीचा विजय आहे. यावेळी महाराष्ट्र राज्य शिव पाणंद शेतरस्ता चळवळीचे प्रणेते शरद पवळे यांनी राळेगणसिद्धी व नारायणगव्हाण ग्रामस्थांचे आभार मानत सांगितले की, या शिवरस्त्यामुळेच राज्यव्यापी चळवळ उभी करण्याची प्रेरणा मिळाली. पारनेर तालुक्यातून सुरू झालेला हा लढा आज राज्यभर पोहोचला असून, हजारो शेतकऱ्यांना न्याय मिळवून देण्यासाठी प्रभावी व्यासपीठ निर्माण झाले आहे. शेतरस्त्यांच्या प्रश्नावर शासनाकडून महत्त्वपूर्ण निर्णय मिळविण्यासाठी अनेक वर्षे सातत्याने संघर्ष करावा लागला. या प्रवासात अनेक प्रशासकीय अडथळे, विलंब आणि मनस्ताप सहन करावा लागला. मात्र अॅड.प्रतिक्षा

काळे यांच्या मोलाच्या सहकार्यामुळे न्यायालयीन लढ्याला यश मिळाले आणि न्यायाचा मार्ग मोकळा झाला. यावेळी शरद पवळे यांनी आपला संकल्प पुन्हा एकदा व्यक्त करत सांगितले, माझा रस्ता होवो अथवा न होवो, जोपर्यंत माझ्या शेवटच्या शेतकरी भावाला दर्जेदार शेतरस्ता मिळत नाही, तोपर्यंत मी थांबणार नाही. त्यांनी पुढे सांगितले की, स्वतः चा प्रश्न सुटला म्हणून संघर्ष थांबविणार नाही. राज्यातील प्रत्येक गरजवंत शेतकऱ्याला न्याय मिळवून देण्यासाठी नव्या जोमाने काम सुरू राहिल. आज अनेक तालुके व जिल्ह्यांमध्ये शिव पाणंद शेतरस्ता चळवळीचे पदाधिकारी निस्वार्थ भावनेने कार्य करत असून शेतकऱ्यांच्या हक्काच्या रस्त्यांसाठी लढा देत आहेत. याप्रसंगी सरपंच जयसिंगभाऊ मापारी यांनी कामाची प्रत्यक्ष पाहणी करून दर्जेदार व टिकाऊ रस्ता उभारण्याचे आश्वासन दिले. त्यांनी सांगितले की, शिव पाणंद शेतरस्ता चळवळीमुळे ग्रामीण भागातील विकासाला नवी दिशा मिळाली असून

शेतकऱ्यांच्या प्रगतीसाठी अशा उपक्रमाना ग्रामपंचायतीची पूर्ण साथ राहिल. राळेगणसिद्धी - नारायणगव्हाण शिवरस्त्याच्या मजबुतीकरणामुळे परिसरातील शेतकऱ्यांना दळणवळणाची अधिक चांगली सुविधा उपलब्ध होणार असून, हा रस्ता राज्यातील शिव पाणंद शेतरस्ता चळवळीचे प्रेरणास्थान म्हणून कायम स्मरणात राहणार आहे. यावेळी ज्येष्ठ समाजसेवक अण्णा हजारे यांनी ही शुभेच्छा दिल्या. कार्यक्रमास राळेगणसिद्धीचे सरपंच जयसिंगभाऊ मापारी, उपसरपंच संपतराव उगले, भाऊसाहेब गाजरे, संभाजी गाजरे, विजय गाजरे, शरद मापारी, गणेश पठारे, रुपेश फटांगडे, सागर पठारे, सोमनाथ फटांगडे तसेच शिव पाणंद शेतरस्ता चळवळीचे राज्य प्रसिद्धीप्रमुख रविंद्र खुडे, विजय शेलार, दशरथ वाळूज, बबन गुंड, संजय साबळे आदी मान्यवर उपस्थित होते. शेत तिथे रस्ता - गाव तिथे समृद्धी या संकल्पनेला प्रत्यक्ष आकार देणारा हा ऐतिहासिक क्षण शेतकरी चळवळीच्या इतिहासात प्रेरणादायी ठरणार आहे.

एसटीचा वक्तृशीरपणा आणि नियमितता वाढीसाठी प्रभावी उपाययोजना राबविणार - परिवहन मंत्री सरनार्डक

अक्षराज : संजय पंडित
दि.०३, मुंबई : राज्यातील लाखो प्रवाशांसाठी एसटी ही केवळ वाहतुकीची सेवा नसून जीवनवाहिनी आहे. त्यामुळे एसटी बसेस वेळेवर आणि नियमित धावणे ही प्रवाशांची मूलभूत अपेक्षा असून त्यात कोणतीही तडजोड सहन केली जाणार नाही. एसटी बसेसचा वक्तृशीरपणा आणि नियमितता वाढविण्यासाठी महामंडळ स्तरावर प्रभावी उपाययोजना राबविण्यात येणार आहेत. या संदर्भात आज बैठक पार पाडली.

फलाटावर उभी असणे आवश्यक आहे. तसेच बस फलाटावर आल्यानंतर संबंधित वाहकाने नियोजित वेळेपूर्वी किमान ५ प्रवाशांची तिकिटे निर्गमित करणे अपेक्षित आहे. या प्रक्रियेमुळे बसच्या वक्तृशीरपणाचे तांत्रिक मूल्यमापन करणे शक्य होते. एखादी बस वेळेवर सुटल्यास तिच्या पुढील सर्व फेऱ्याही वेळेवर होण्यास मदत होते. यामुळे प्रवाशांचा एसटीवरील विश्वास वाढतो आणि प्रवासी संख्येतही वाढ होते. विशेषतः पहारे ५ ते सकाळी १० या कालावधीत बसस्थानकांवरून सुटणाऱ्या सर्व बसेसच्या १०० टक्के नियमित आणि वेळेवर सुटल्या पाहिजेत, यासाठी सर्व विभागीय नियंत्रक, आगार व्यवस्थापक, वाहतूक निरीक्षक आणि संबंधित अधिकाऱ्यांनी विशेष दक्षता घ्यावी, असे

निर्देश दिले. सकाळच्या सत्रातील अनेक बसफेऱ्या चालक अथवा वाहक वेळेवर हजर न राहिल्यामुळे उशिरा सुटत असल्याचे आढळून आले आहे. त्यामुळे यापुढे बसेसच्या वक्तृशीरपणावर अधिक प्रभावी नियंत्रण ठेवण्यासाठी बसस्थानकांवरील सीसीटीव्ही यंत्रणा, वाहकांचे अहवाल आणि उपलब्ध डिजिटल नोंदींचा वापर करण्यात येणार आहे. बसेस वेळेवर सुटल्या अथवा उशिरा सुटल्या याची पडताळणी

करून ज्या अधिकारी किंवा कर्मचाऱ्यांच्या निष्काळजीपणामुळे बस उशिरा सुटल्याचे आढळेल, त्यांच्यावर त्याच दिवशी जबाबदारी निश्चित करून कारवाई करण्यात येईल. एसटी सेवेची विश्वासाहता वाढविण्यासाठी आणि प्रवाशांना दर्जेदार सेवा देण्यासाठी वक्तृशीरपणा यालाच सर्वोच्च प्राधान्य दिले आहे. यासाठी सर्व अधिकारी व कर्मचाऱ्यांनी जबाबदारीची जाणीव ठेवून काम करणे आवश्यक आहे, असे आवाहन केले.

०६ जुलैला ठाणे महापालिका लोकशाही दिनाचे आयोजन

अक्षराज : प्रतिनिधी
दि.०३, ठाणे : ठाणे महापालिकेचा पुढील लोकशाही दिन सोमवार, ०६ जुलै, २०२६ रोजी आयोजित करण्यात आला आहे. नागरिकांनी जुलै महिन्याच्या लोकशाही दिनाच्या १५ दिवस आधी म्हणजेच २२ जून पर्यंत त्यांचे अर्ज-

निवेदने महापालिका भवन, नागरी सुविधा केंद्र येथे दोन प्रतीत सादर करावेत. निवेदन दाखल करताना अर्जदाराने प्रत्येक निवेदना सोबत प्रपत्र-१ (ब) सादर करणे आवश्यक आहे. प्रपत्र-१ (ब) नागरी सुविधा केंद्र येथे उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहे. महाराष्ट्र शासन, सामान्य

प्रशासन विभागाकडील परिपत्रक क्र. प्रसुधा-१०९९/सीआर-२३/९८/१८-अ, दिनांक २६ सप्टेंबर २०१२ नुसार माहे डिसेंबर-२०१२ पासून लोकशाही दिनाच्या दिवशी नागरिकांचे निवेदन न स्विकारता, हे निवेदन दोन प्रतीत लोकशाही दिनाच्या १५ दिवस

आधी महापालिका कार्यालयात सादर करणे आवश्यक असल्याचे स्पष्ट करण्यात आले आहे. मुख्यालयातील या लोकशाही दिनामध्ये, परिमंडळ लोकशाही दिनात ज्या नागरिकांनी आपली निवेदने सादर केलेली आहेत, तसेच ज्या निवेदनावर १ महिन्यापर्यंत कोणतीही कार्यवाही झाली नाही, अशाच निवेदनांचा स्वीकार करण्यात येईल.